

មជ្ឈមណ្ឌល សម្រាប់ទីក្រុង និងតំបន់ជុំវិញដែលមានភាពធន់ (RUCAS)

ដំណោះស្រាយផ្នែកលើធម្មជាតិ (Nbs) សម្រាប់ការវិនិយោគដែលមានភាពធន់នឹងអាកាសធាតុនៅក្នុង សហគមន៍ទន្លេមេគង្គ បរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ច

សង្ខេបកម្មវិធី - ឆ្នាំ ២០២៤

បរិបទ

វិធីសាស្ត្រជាធម្មតាដែលពឹងផ្អែកលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្រង់ទ្រាយធំ ប្រភេទៈ តែឯងមិនអាច ផ្តល់នូវលទ្ធផលគ្រប់គ្រាន់ ទៅដល់សង្គម បរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ចដែលសហគមន៍តំបន់ទន្លេមេគង្គចង់បានក្នុងតម្លៃមួយដែល ពួកគេអាចរ៉ាប់រងបាននោះឡើយ។

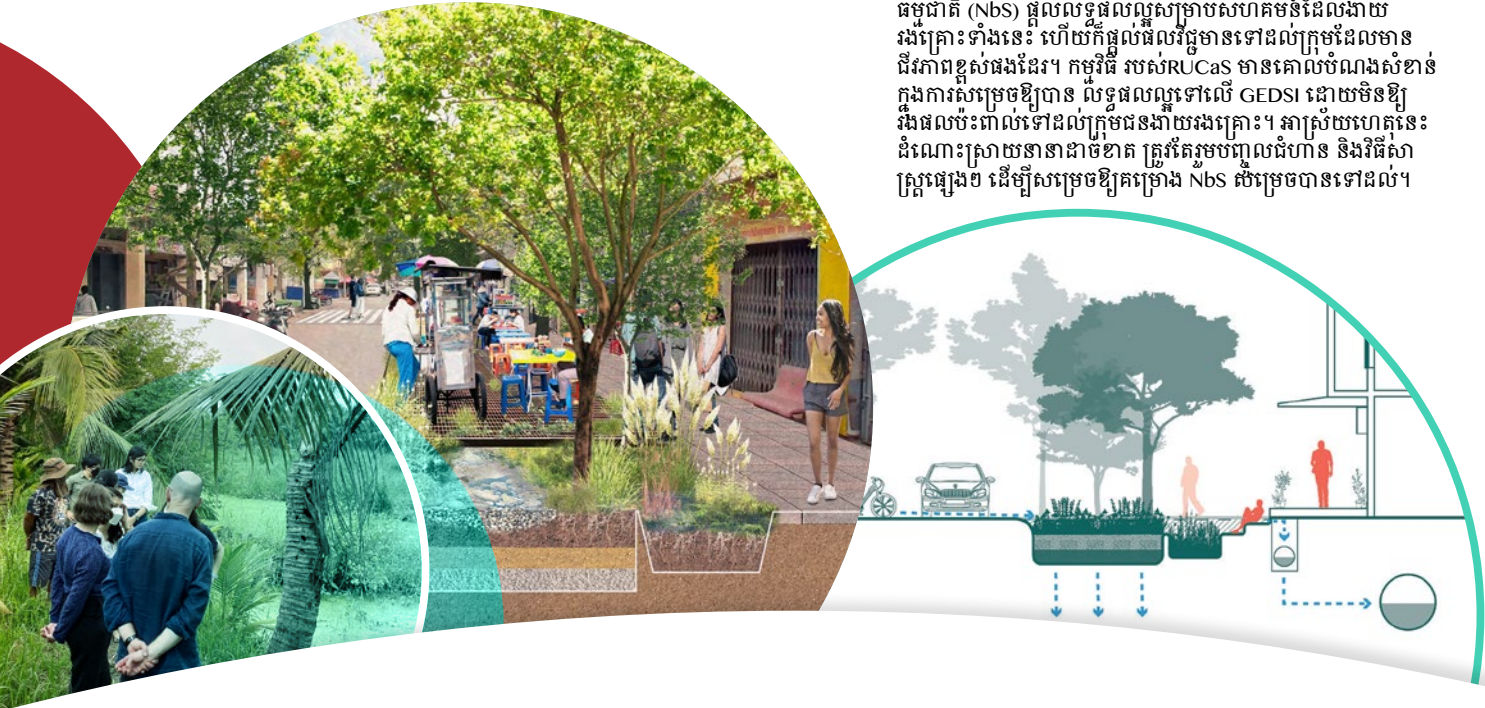
ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលទីក្រុង និងតំបន់ជុំវិញដែលមានភាពធន់ គឺត្រូវការដំណោះស្រាយដែលមានភាពទូលំទូលាយ និងជាក់លាក់។ ដំណោះស្រាយផ្នែកលើធម្មជាតិ (Nbs) កំពុងត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងការរៀបចំផែនការទីក្រុង ដើម្បីផ្តល់នូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធច្រើន ឬ ច្រើនប្រភេទ ដែលអាចបត់បែនបាន ក្នុងការឱ្យទីក្រុងក្លាយជាមជ្ឈមណ្ឌលដែលមានភាពធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ ភាពប្រសើរឡើងនៃការរួមបញ្ចូលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ច្រើន និង ប្រភេទ ជាដំណោះស្រាយដែលត្រូវបានពិចារណា ពីគ្រោះដំណោះស្រាយដោយផ្អែកលើធម្មជាតិនេះ អាចរ៉ាប់រង បត់បែន ចំណាយប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងឆ្លើយតបបានជាអាទិភាពរបស់សហគមន៍ និងបរិស្ថាន។ រួមជាមួយនឹងដំណោះស្រាយផ្នែកលើសហគមន៍ ដំណោះស្រាយផ្នែកលើធម្មជាតិ (Nbs) អាចបំពេញនូវវិធីសាស្ត្រសម្រាប់ការវិនិយោគដោយរួមបញ្ចូលគ្នារវាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រភេទ និងច្រើន ដើម្បីគាំទ្រដល់កំណើនដែល ធន់នឹងអាកាសធាតុ។ ដំណោះស្រាយទាំងនេះគឺគាំទ្រសហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះ ដោយផ្តល់នូវលទ្ធភាពបរិស្ថាន និងដែលជួយកែលម្អគុណភាពនៃជីវិតឱ្យបានល្អប្រសើរ។

កម្មវិធី

កម្មវិធីមជ្ឈមណ្ឌលទីក្រុង និងតំបន់ជុំវិញដែលមានភាពធន់ ប្រើប្រាស់ការគ្រប់គ្រងទឹកជាយន្តការដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពធន់នឹងអាកាសធាតុនៅក្នុងប្រទេសដែលនៅតាមទន្លេមេគង្គ ចំនួន 4 រួមមាន ប្រទេសកម្ពុជា ឡាវ ថៃ និង វៀតណាម៖

1. ការចូលរួមដៃគូប្រទេសដែលនៅតាមទន្លេមេគង្គ លើតម្រូវការសម្រាប់សកម្មភាព និងសម្របតាមឱកាសក្នុងការវិនិយោគដំណោះស្រាយផ្នែកលើធម្មជាតិ រួមជាមួយហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រភេទៈ
2. បង្ហាញពីការអនុវត្តកម្មវិធី និងករណីសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់សកម្មភាពវិនិយោគ
3. គាំទ្រការធ្វើមាត្រដ្ឋានដំណោះស្រាយផ្នែកលើធម្មជាតិ ចែបហាយប្រឹង សម្រាប់លទ្ធផលបានកាន់តែទូលំទូលាយ
4. បន្តរៀបចំកម្មវិធីដំណើរការយុទ្ធសាស្ត្រ និងភាពជាដៃគូក្នុងស្រុក និងការកសាងសមត្ថភាព។

សកម្មភាពទាំងអស់គឺបានបញ្ចូលយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីកែលម្អ GEDSI (សេចក្តីយល់ឃើញ ពីការភាពធន់និងបរិយាប័នសង្គម)។ ជាធម្មតាប្រជាជនក្រីក្រ និងជនងាយរងគ្រោះ តែងតែរងផលប៉ះពាល់ច្រើនជាងគេ ដោយកម្រិតលទ្ធផលនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការអភិវឌ្ឍន៍គ្រប់គ្រងនីយកម្មរបស់ពួកគេ។ ដំណោះស្រាយផ្នែកលើធម្មជាតិ (Nbs) ផ្តល់លទ្ធផលល្អសម្រាប់សហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះទាំងនេះ ហើយក៏ផ្តល់ផលវិជ្ជមានទៅដល់ក្រុមដែលមានជីវភាពខ្ពស់ផងដែរ។ កម្មវិធី របស់RUCAs មានគោលបំណងសំខាន់ក្នុងការសម្រេចបាន លទ្ធផលល្អទៅលើ GEDSI ដោយមិនឱ្យរងផលប៉ះពាល់ទៅដល់ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ដំណោះស្រាយនានាជាច្រើន ត្រូវតែរួមបញ្ចូលជំហាន និងវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ ដើម្បីសម្រេចបាននូវមជ្ឈមណ្ឌល Nbs ដ៏ប្រេងច្រើនទៅដល់។

ករណីសិក្សា

ករណីសិក្សា បានបង្ហាញលម្អិតពីវិធីសាស្ត្រដែល Nbs អាចត្រូវបានអនុវត្ត និងសម្របសម្រួលតាមបរិបទនីមួយៗដូចជា៖ ភូមិសាស្ត្រ បរិស្ថាន សេដ្ឋកិច្ច និង សង្គម ។

On Nut Urban Forest Park

ទីក្រុងបាងកក ប្រទេសថៃ

ឧទាហរណ៍នៃការផ្លាស់ប្តូរអតីតកន្លែងគ្រប់គ្រងឧស្សាហកម្ម ឬកាកសំណល់ ឱ្យក្លាយទៅជាតំបន់អភិវឌ្ឍន៍វាលដំណេក។

Makkasan Zone C Departure Park

ទីក្រុងបាងកក ប្រទេសថៃ

ឧទាហរណ៍នៃ ការបង្កើត Nbs ដើម្បីពង្រីកទីក្រុងបាងកកឱ្យមានភាពរស់រវើក ប្រមូលផ្តុំការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធប្រឡាយ និងគុណភាពទឹកនៅក្នុងតំបន់ទីក្រុងដែលពោរពេញទៅដោយសំណង់ស្តុកស្តុះ។

សាកលវិទ្យាល័យ Can Tho

Can Tho, វៀតណាម

ឧទាហរណ៍នៃការប្រើប្រាស់ Nbs ដើម្បីជំរុញភាពធន់ទៅនឹងទឹកជំនន់ និងការធ្វើឱ្យសហគមន៍មានសកម្មភាពជាមួយសាកលវិទ្យាល័យដែលដើរតួ ជាអ្នកបំពុលគំនិតនៃ ការប្រើប្រាស់ធនធាន។

សាកលវិទ្យាល័យហាណូយ ផ្នែកវិស្វកម្មសំណង់ស៊ីវិល

ទីក្រុងហាណូយ ប្រទេសវៀតណាម

ឧទាហរណ៍នៃការប្រើប្រាស់ Nbs ដើម្បីកែលម្អការដែលមានស្រាប់នៅក្នុងតំបន់ដែលបានសាងសង់ឡើង ដើម្បីកាត់បន្ថយកំដៅ និងកែលម្អភាពងាយស្រួល និងអាចប្រើប្រាស់បានទាំងអស់គ្នា។

Nong Loup Ian Marsh

ទីក្រុងវៀងច័ន្ទ ប្រទេសឡាវ

ឧទាហរណ៍នៃការការពារ និងថែរក្សាមុខងារ Nbs ដែលមានស្រាប់ និងលើកកម្ពស់មុខងារទាំងនោះសម្រាប់សហគមន៍ បរិស្ថាន និងទីក្រុងធំៗ។

Ban Mano Wetland

ទីក្រុង Luang Prabang ប្រទេសឡាវ

ឧទាហរណ៍នៃការការពារតម្លៃបេតិកភណ្ឌនៃតំបន់ដីសើម និងស្រះដែលជួយដល់គ្រួសារនៅក្នុងតំបន់ និងការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច។

ផ្លូវលេខ 2 ក្នុងក្រុង

ប៉ាត់ដំបង ប្រទេសកម្ពុជា

ឧទាហរណ៍នៃការរួមបញ្ចូល Nbs ទៅក្នុងផ្លូវដឹកជញ្ជូនដើម្បីកាត់បន្ថយកំដៅក្នុងទីក្រុង បង្កើតតំបន់គ្រឿងកំដៅ និងបង្កើនសកម្មភាពទេសចរណ៍ និងសេដ្ឋកិច្ច។

ទីក្រុងអិយក្សប្រត

ខេត្តកណ្តាល, ប្រទេសកម្ពុជា

ឧទាហរណ៍នៃការប្រើប្រាស់ Nbs ដែលមានមុខងារដើម្បីការពារតំបន់ដីសើមនៅក្នុងតំបន់ដែលកំពុងមានការអភិវឌ្ឍន៍ទីក្រុងយ៉ាងឆាប់រហ័ស។

យុទ្ធសាស្ត្រសាកល្បង និងពង្រីកវិសាលភាព

ការបង្ហាញពីគំនិត និងវិធីសាស្ត្ររបស់ NbS អាចត្រូវបានអនុវត្តនៅក្នុងទីតាំងជាក់លាក់មួយតាមរយៈ ករណីសិក្សា ជំហានបន្ទាប់គឺកំណត់នូវអ្វីដែលចាំបាច់ដើម្បីអនុវត្ត NbS តាមមត្រូវដ្ឋាន - ទូទាំងទីក្រុង និងប្រទេសទាំងមូល។ តាមរយៈការចែករំលែកបទពិសោធន៍នៅទូទាំងតំបន់ យើងកំណត់នូវខួបសត្វ និង ឱកាសក្នុងការធ្វើមត្រូវដ្ឋាន NbS និងសម្របសម្រួលដៃគូ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធឱ្យយល់ពីការអភិវឌ្ឍន៍ NbS ដែលអាចសម្រេចបាន ហើយធ្វើឱ្យ មជ្ឈមណ្ឌលទីក្រុងរបស់យើងមានភាពជោគជ័យនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងបញ្ហានានាដែលកើតឡើងក្នុងទីក្រុង។

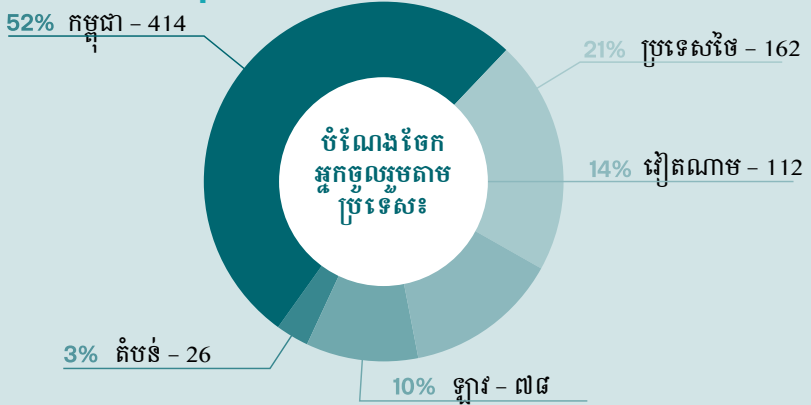
ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការផ្លាស់ប្តូរពីការធ្វើបង្ហាញពីការអនុវត្ត RUCaS កំពុងបង្កើតគម្រោងសាកល្បង ដែលផ្តល់នូវ ភស្តុតាងជាក់ស្តែងរបស់ NbS ដែលធ្វើការនៅក្នុងបរិបទទីក្រុង។ គម្រោងសាកល្បងរបស់យើងត្រូវ បានអភិវឌ្ឍន៍ដោយមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូអនុវត្តដូចជា រដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងវិស័យឯកជន។ ការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះគឺជាចំណុចសំខាន់ក្នុងការកសាងសមត្ថភាព និងបន្សល់ទុកនូវកេរ្តិ៍ដំណែលនៃ NbS នៅក្នុងប្រទេសនីមួយៗ។

សកម្មភាពគម្រោង RUCAS រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន

42 គម្រោងគម្រោង/សកម្មភាពផ្សព្វផ្សាយសំខាន់ៗចំនួន

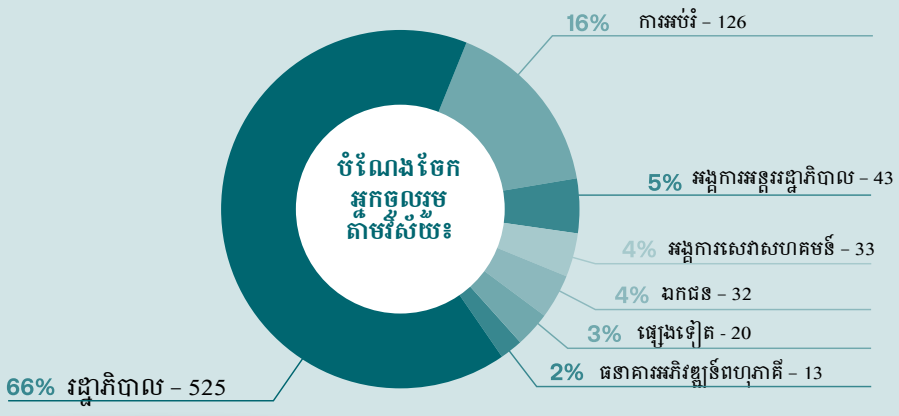
សន្និសីទថ្នាក់តំបន់ សន្និសីទថ្នាក់ជាតិ និងសិក្ខាសាលា គ្រឹះការណ៍បណ្តុះបណ្តាល បេសកកម្មកងវិស័យ អភិបាលកិច្ច និងកិច្ចប្រជុំប្រឹក្សាយោបល់

792 អ្នកចូលរួមចំនួន នាក់មកពីទូទាំង

30 ប្រទេស

មជ្ឈមណ្ឌល សម្រាប់ទឹកក្រុង និងតំបន់ជុំវិញដែលមានភាពធន់ (RUCAS)

ដៃគូសហការ

កម្មវិធី RUCAS ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយនាយកដ្ឋានកិច្ចការបរទេស និងពាណិជ្ជកម្មរបស់រដ្ឋាភិបាល អូស្ត្រាលី (DFAT) ក្រោមភាពជាដៃគូ មេគង្គអូស្ត្រាលីសម្រាប់ទឹក ថាមពល និងអាកាសធាតុ ហើយកំពុងត្រូវបានអនុវត្តដោយ Water Sensitive Cities Australia។

ដៃគូអនុវត្តន៍កម្មវិធី

ICEM (មជ្ឈមណ្ឌលអន្តរជាតិសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន)

ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល

កម្មវិធី	ឡាវ	ប្រទេសថៃ	វៀតណាម
<ul style="list-style-type: none"> ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងបរិស្ថាន (MOE) សាលាក្រុង អរិយក្សត្រ សាលាខេត្តបាត់ដំបង 	<ul style="list-style-type: none"> ក្រសួងធនធាន ធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន ក្រសួងផែនការ និងវិនិយោគ (MPI) 	<ul style="list-style-type: none"> ក្រសួងធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន រដ្ឋបាលក្រុងបាងកក ការិយាល័យធនធានទឹកជាតិ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម (NESDC) អាជ្ញាធរផ្លូវដឹកជញ្ជូន អាជ្ញាធរផ្លូវល្បឿនលឿន 	<ul style="list-style-type: none"> ក្រសួងធនធានធម្មជាតិ និងបរិស្ថាន (MONRE) ក្រសួងសំណង់ (MOC) ក្រសួងផែនការ និងវិនិយោគ (MPI)

សកលវិទ្យាល័យ និងទីភ្នាក់ងារផ្សេងៗទៀត

- សកម្មភាពរបស់វិទ្យាស្ថានអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍ (ACDC)
- ភាពជាដៃគូទឹកអូស្ត្រាលី (AWP)
- BoSL សាកលវិទ្យាល័យ Monash
- សាកលវិទ្យាល័យ Can Tho
- ទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍យេនឌ័រ (GDA)
- វិទ្យាស្ថានកំណើនបែបគងសកល (GGGI)
- GRET
- សមាគមជនពិការហាណូយ (DP Hanoi)
- សាកលវិទ្យាល័យហាណូយវិស្វកម្មសំណង់ស៊ីវិល DP Hanoi
- សហភាពអន្តរជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍធម្មជាតិ (IUCN)

- Kasetsart University
- សមាគមជនពិការឡាវ (LDPA)
- សាកលវិទ្យាល័យជាតិឡាវ
- អុកស្វាម (Oxfam)
- ការស្តារការតាំងទីលំនៅក្រៅផ្លូវការ និងតំបន់ជុំវិញរបស់ពួកគេ (RISE)
- សាកលវិទ្យាល័យស្វ័យន្តរដ្ឋ
- សាកលវិទ្យាល័យទេសចរណ៍ Tours University
- កម្មវិធីបរិស្ថានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ (UNEP)
- WaterAid
- មូលនិធិពិភពលោកសម្រាប់ធម្មជាតិ (WWF)

សូមមើលគេហទំព័រសម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម

wscaustralia.org.au/rucas

Water Sensitive Cities Australia

8 Scenic Blvd Clayton VIC 3168, Monash University

wscaustralia.org.au

info@wscaustralia.org.au

MONASH SUSTAINABLE DEVELOPMENT INSTITUTE

Water Sensitive Cities Australia